

PÄÄKIRJOITUS

<https://doi.org/10.33350/ka.79839>

Kasvatukseen liittyvien ilmiöiden ajallisuuden ja yhteiskunnallisuuden huomioimisen tärkeys

Maija Lanas

Kasvatus ja Aika -lehden toimituskunta uudistuu yhä. Minä olen toiminut toisena päätoimittajana vuoden 2018 syyskuusta asti, ja nyt toivotamme ilolla tervetulleeksi uudet toimituskunnan jäsenet, jotka valittiin useiden hakijoiden joukosta. Toimituskuntaamme kuuluvat nyt Riikka Hohti, Hanna-Maija Huhtala, Olli-Jukka Jokisaari, Mervi Kaarninen, Mikko Kohvakka, Sofia Kotilainen, Tuomas Laine-Frigren, Antti Malinen, Mari Mielityinen-Pachmann, Johanna Sitomaniemi-San, Pirjo Suvilehto, Minna Uitto, Ville Vuolanto, sekä päätoimittajat Kirsi-Maria Hytönen ja Maija Lanas. Toimitussihteerinä jatkaa Essi Jouhki. Toimituskunta edustaa monipuolista asiantuntijuutta historian ja kasvatustieteen aloilta, sekä eri yliopistoja ympäri Suomen. Muutosten myötä toimituskunta on nyt suurempi kuin koskaan aiemmin. Näin varmistamme, että toimitustyön taso pysyy korkeana, eikä talkootyö kuormita toimittajia liikaa.

Kuten suuri osa kotimaisesta tiedejulkaisemisesta, myös *Kasvatus ja Aika* toimii pääasiassa talkoovoimin, eikä kustantaja tee kirjoittajien, toimittajien tai arvioijien työllä taloudellista voittoa. Lehteä kustantaa [Suomen kasvatuksen ja koulutuksen historian seura](#), jonka jäsenmaksut ovat tällä hetkellä lehden elinehto. Kotimaisen tiedejulkaisemisen kenttä kuitenkin uudistuu, ja toivottavasti se saadaankin esimerkiksi Kotilava-hankkeen myötä pian kantavammalle pohjalle. Siihen asti useat kotimaisen tiedelehdet mahdollistuvat tilausmaksuillaan. Täysin avoimesti saatavilla olevana julkaisuna *Kasvatus & Aika* -lehti on riippuvainen yksittäisten tutkijoiden maksamista seuran vapaaehtoisista jäsenmaksuista.

Kasvatus & Aika on merkittävä kasvatuksen historiallisten ja yhteiskunnallisten näkökulmien esiinnostaja Suomessa. Kasvatustieteiden kentällä, jossa on oma taustani, tälle historiallisuuden ja yhteiskunnallisuuden tarkastelulle onkin erityisen vahva tarve, sillä kentällä nousee yhä vahvistuvaa kansainvälistä kritiikkiä alan psykologisoitumista ja oppimiskeskeisyyttä kohtaan (esim. Biesta 2010, Petersen & Millei 2016). *Kasvatus ja Aika* -lehti kohdistaa tutkimuksellista katsetta kasvatukseen liittyvien ilmiöiden ajallisuuteen ja siihen, kuinka ne nivoutuvat laajempiin yhteiskunnallisiin kehityskulkuihin.

Tässä numerossa tarjoilemme kolme artikkelia, joista jokainen tarkastelee kiinnostavalla tavalla kasvatuksen ajallisuutta ja yhteiskunnallisuutta.

Esko Harni tarkastelee artikkelissaan ”Yrittäjyyskasvatuksen episteeminen hallinta” yrittäjyyskasvatusta kansallisessa koulutuspoliittisessa diskurssissa analysoimalla koulutus- ja yhteiskuntapoliittisia dokumentteja yrittäjyyskasvatukseen liittyen ajalta 2003–2009. Harni nostaa esiin, kuinka yrittäjyyskasvatusta legitimoidaan, millaisia subjektipositioita se tuottaa, ja mitä ikivanhoja ideaaleja sen on nähty toteuttavan.

Artikkelissaan ”Suomalaisen taidekasvatusliikkeen synnyillä, opettaja Lilli Törnuddin matkassa” Alma Muukka-Marjovuo selvittää kansainvälisen taidekasvatusliikkeen ideoiden ja kasvatustavoitteiden saapumista Suomeen 1900-luvun alussa Lilli Törnuddin taidekasvatusajatteluun linkitettyä. Hän tarkastelee Törnuddia oman aikansa edustajana, ja esittää, että myös nykyopettaja voi toteuttaa taidekasvatusta Törnuddin ajatuksiin pohjautuen.

Artikkelissaan ”Miten tyttöjen ja poikien tehtävävalinnat yhteiskuntaopin ylioppilaskokeessa eroavat toisistaan ja mitä merkitystä asialla on?” Jan Löfström pohtii yhteiskuntaopin sukupuolta. Hän tarkastelee yhteiskuntaopin ylioppilaskokeen tehtäviä, joita tytöt ja pojat ovat kokeessa valinneet selvimmin eri tavalla vuosina 2007–2014. Artikkelin keskeinen sanoma opettajille on että opettajien on syytä tiedostaa, millaisia uskomuksia ja normatiivisia odotuksia sukupuolesta he saattavat uusintaa yhteiskunnallisia aiheita käsitellessään ja nuoria ohjatessaan.

Vuoden 2019 ensimmäiseen numeron artikkelit osoittavat erinomaisesti kasvatuksen historian moninäkökulmaisuuksien. Harnin diskursiiviseen perinteeseen asettuva artikkeli tarjoaa uutta tietoa siitä, kuinka yrittäjyyskasvatus on päätenyt vaikuttamaan itsestään selvältä ja legitimoidulta osalta suomalaista koulutusta ja yhteiskuntapolitiikkaa. Muukka-Marjovuon katsauksenomainen artikkeli puolestaan tarkastelee, kuinka toinen kasvatuksellinen ajattelu, taidekasvatus, on saapunut Suomeen 1900. Löfströmin määrällinen tutkimus puolestaan tuottaa uutta tietoa siitä, kuinka normatiiviset odotukset sukupuolten osaamisen ja taipumusten eroista voivat kapeuttaa nuorten tilaa tehdä omaa koulutustaan ja ammatiaan koskevia valintoja omista vahvuuksistaan ja intresseistään käsin.

Lähteet

Biesta, Geert 2010. *Good Education in an Age of Measurement: Ethics, Politics, Democracy*. London: Paradigm Publishers.

Petersen, Eva Bendix & Millei, Zsuzsa 2016. *Interrupting the Psy-Disciplines in Education*. UK: Palgrave Macmillan.

KT, dosentti Maija Lanas työskentelee Oulun yliopiston kasvatustieteellisessä tiedekunnassa vanhempana tutkijana.